

INFORMACE O CHARTĚ 77

ročník jedenáctý (1988) - č.11

Dokument Charty 77 30 38 Za dr.Z.Urbanem (nekrolog Charty 77)	2
Polemika v Chartě 77	
Vyjádření J.Dusa a M.Rejchrtá	2
Odpověď V.Havla	2
Sdělení VOMS č.766 (Další trestní stíhání za bratislavskou manifestaci)	4
767 (Zdravotní stav I.Polanského vzbuzuje obavy)	4
768 (Šikanování aktivistů SPUSA)	5
769 (Policejní zásahy proti nezávislé výstavě)	5
770 (S.Pitaš trestně stíhán)	6
Petice za K.Petrovického	6
Zádost o udělení amnestie	7
Podnět k úpravě ústavy	7
Dopis J.Urbana L.Strougalovi	8
Patronát - akce na pomoc pol.vězňům v Polsku a ČSSR	9
Informace KSC o nezávislém hnutí	12
V samizdatu nově vyšlo...	15

Krátké zprávy: Tři závažná memoranda českého primase - Beseda ve východočeském kraji - S.Devátý versus JZZD AK Slušovice - Pokuty jazzové sekci - Č.Huňát si stěžuje na postup pracovníků FMV - Stížnost P.Fráni - Za uctění památky amerických vojáků - W.Kania na svobodě - E.Kulka versus Melantrich a spol. - Týdeník Moskovskije novosti.

Datum posledního textu, zařazeného do tohoto čísla: 27.5.1988

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Petr Uhlíř, Anglická 8, 120 00 Praha 2

Charta 77|30|88 Za dr.Zdeňkem Urbanem

Dne 13.května 1988 zemřel v Praze ve věku 67 let dr.Zdeněk Urban. Již v prvním roce nacistické okupace se zapojil do komunistického odboje, po válce byl politickým pracovníkem, v šedesátých letech se stal československým velvyslancem ve Finsku. Byl rozhodným zastáncem obrodného procesu v Československu. Za své politické postoje byl v sedmdesátých letech vyloučen z KSČ. Stihl ho osud pracovně diskriminovaných. Pracoval jako recepční hotelu, úředník správce a nakonec jako vrátný. Svůj volný čas věnoval lesům a přírodě.

Zdeněk Urban byl signatářem Charty 77. Když na jaře t.r. měl navštívit služebně - za myslivecký svaz - Finsko, byl na letišti protiprávně zadržen, cesta mu byla znemožněna a byl podroben několika výslechům. To nesporně ovlivnilo jeho zdravotní stav. Krátce na to utrpěl infarkt myokardu.

Se Zdeňkem Urbanem odchází člověk vpravdě angažovaný pro věc demokratického socialismu.

V Praze 20.května 1988

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

Polemika v Chartě 77

Mluvčím Charty 77 Stanislavu Devátému, Miloši Hájkovi a Bohumíru Janátovi:

Zádáme, abyste nás včas informovali o místě a době příštího fóra Charty. Chceme přijít a upozornit, že účastníci posledního fóra z 14.t.m.přijali neprohovorené a v jednom důležitém bodu zcela nesprávné usnesení. Účastníky fóra neomlouvá, že přijali nesprávné usnesení v časové tísni, způsobené záměrným a protiprávním zákrokem dobré informované policie. Vadí nám následující věta, a sice její nesmyslná střední část, kterou zde uvádíme proloženě "Charta 77, jejímž posláním je usilovat o dodržování lidských práv, nemůže sice sama formulovat a prosazovat žádný konkrétní politický program, měla by však ve větší míře než dosud různé rodící se politické aktivity podporovat, protože

právo na politickou seberealizaci je jedním ze základních občanských práv."

K tomu připomínáme: Chartisté směli a smějí formulovat a prosazovat konkrétní politické programy, a potom také "různé rodící se politické aktivity podporovat", ale Charta 77 ani to prvé ani to druhé nikdy činit nesměla a nebude smět, nemá-li se zpronevěřit svému správnému základnímu prohlášení a tím se sama zdiskreditovat. Námi kritizovaná věta obsahuje nesnesitelný vnitřní rozpor. Bylo by přece nesmyslné, aby jakoukoli politickou aktivitu, a dokonce nějakou teprve "rodící se" politickou aktivitu, podporoval někdo, kdo neformuluje a nemůže formulovat vlastní politický program. Opakujeme: Chartisté směli a smějí, ale Charta 77 nesměla a nesmí. Jedním z významných úkolů Charty 77 je bránit politicky činné nechartisty i chartisty před nespravedlivou perzekucí (přičemž bránit nespravedlivě perzekvované vůbec neznamená ztotožňovat se s jejich názory, které mohou být hrubě chybné a ohrožovat samotnou podstatu Charty), nesmí však bez vlastního konkrétního politického programu, který nemá a mít nemůže, podporovat veřejnými prohlášeními jakékoli rodící se nebo už ustavené politické aktivity. Chceme na příštím fóru přesvědčit přítomné, že pokračování ve směru, naznačeném ocitovanou větou, by vytváralo oprávněné pochybnosti o poctivosti naší občanské iniciativy.

V Praze 18.května 1988

Miloš Rejchrt Jan Dus

*

Dopis Miloši Rejchrtovi a Janu Dusovi

Milí přátelé,

četl jsem vás dopis mluvčím týkající se komuniké 4. fóra Charty a rád bych - dovolíte-li - na něj reagoval.

Především se mi zdá, že toto komuniké poněkud přečeňujete, když v něm vidíte téměř cosi jako začátek zcestí Charty a její zradu svého poslání. Není to nic

víc, než názor účastníků fóra na to, co by Charta měla dělat, je to tedy názor mezi názory, podobně jako názor vás či názor jakékoli jiné skupiny signatářů nebo příznivců Charty. Není to žádný dokument Charty, který by jménem Charty něco vyhlašoval.

Dále se mi zdá, že vaše kategorická tvrzení o tom, co Charta smí a co nesmí, co je autenticky chartovní a co nikoliv, vycházejí z podivné představy, jako by Charta a "chartovnost" byly nějaké jednou provždy exaktně dané a naprosto jednoznačně vymezené kategorie, nebo dokonce jakási dogmata. Já si ale naopak myslím, že to, co dělá Charta trvale živým organismem, je právě to, že po celou svou historii vlastně v jistém smyslu znova a znova hledá svou identitu, zkouší a zkoumá různé možnosti své práce, pátrá po jejich hranicích a vždy znova je pracovně vymezuje, eště že její dějiny, smíšli se tak vzněšeně vyjádřit, jsou mimo jiné dějinami různých pokusů o vlastní interpretaci a o interpretaci svého poslání a své role. Charta se nevznáší kdesi mimo prostor, čas a společnost; má prostě svůj život, provázený nesčetnými interakcemi s jejím okolím. Nevidám v tom její slabost, ale naopak zdroj její vitality.

To všechno jsou ovšem poznámky spíš okrajové. Podstatou nedorozumění je v něčem jiném: hlavním důvodem vašeho (na mé gusto zbytečně podrážděného) protestu je slovo "podporovat". Vše přitom nasvědčuje tomu, že tomuto slovu rozumíte jinak než účastníci fóra: chápete je prostě jako ztotožnění, identifikaci. A jelikož - jak správně upozorňujete - se Charta nemůže identifikovat s žádným politickým programem či hnutím, bijete na poplach. Jenomže, podporovat opravdu neznamená identifikovat se! Uvědomte si, že Charta už jedenáct let podporuje nejrůznější iniciativy, kulturní, náboženské, filozofické, pedagogické, mírové, humanitární atd. atd. Jen jeden příklad: chromý rozvoj nezávislé samizdatové produkce (a nyní už i nezávislé produkce videové), jehož jsme v posledních letech svědky, by byl ztěží myslitelný bez podpory - od morální až po materiální - Charty 77; vždyť to byla především Charta, která tomu všemu otevřela prostor! Což samozřejmě neznamená, že se Charta identifikuje s jakýmkoli samizdatovým časopisem, s jakoukoli svobodnou přednáškou, s jakoukoli pronásledovanou hudební skupinou! Jak si jistě vzpomínáte, vznikla Charta v atmosféře obecné podpory Plastiků - a znamená to snad, že jsou všichni signatáři fanoušky jejich hudby? Boj za lidská práva není abstraktum, ale především pomoc a podpora konkrétních věcí a lidí! Podpora, které se dostalo třeba Pavlu Wonkovi od Charty i VONS, byla zcela zřejmá, ale napadlo snad někoho, že se Charta proto identifikuje s Wonkovým volebním programem?

Odvážil bych se dokonce říct, že podpora, kterou Charta od počátku dodnes poskytuje nejrůznějším nezávislým iniciativám, je možná vůbec tím nejdůležitějším, co dělá, a výsledky této podpory jsou možná jejím vůbec největším přínosem této společnosti!

A proč by tedy nemohla přesně tak, jak už leta podporuje tohle všechno, podporovat i různé pokusy - ať už rodící se či existující - o politickou seberealizaci občanů? Proč by neměla těmto pokusům přát, bránit je, hájit jejich právo na existenci, pomáhat jim? A proč by taková podpora měla znamenat, že se s nimi identifikuje a tím sama sebe mění v nějaké politické hnutí, čehož se tak hrozně obáváte? Kdyby Charta podpořila - ať už morálně či nějakým konkrétnějším způsobem - úsili vytvořit nějaký politický klub demokratického zaměření, proč by to mělo znamenat, že se stotožňuje s jeho programem? Mám pocit, že kdyby vás puristický výklad Charty byl domyšlen do důsledků, nemohla by Charta dělat skoro nic!

Jsem si jist, že tušit účastníci 4. fóra, jak si slovo "podpora" vyložíte vy, zvolili by asi slovo jiné, které by vás tak nerozčililo.

29.5.1988

S přátelským pozdravem

Václav Havel

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, československé ligy pro lidská práva, člena Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromázdění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č.713.

Sdělení č.766 (Další trestní stíhání za bratislavskou manifestaci)

V souvislosti s represemi a trestním stíháním proti účastníkům pokojné náboženské manifestace v Bratislavě dne 25.3.1988 doplňujeme následující informace (jinak viz naše sdělení č.743 a 750):

Třetím občanem, o němž víme, že proti němu bylo pro účast na manifestaci zahájeno trestní stíhání, je ing.Karel Nagy, bytem Bratislava, Dobšinského 34. Je stíhan pro přečin proti veřejnému pořádku (§ 6 zák. 150/69 Sb.) a může být potrestán odnětím svobody až na tři měsíce nebo peněžitým trestem do 5000 Kčs. Trestní stíhání bylo zahájeno se značným časovým odstupem a není proto vyloučeno, že spíše než s účastí na manifestaci souvisí s dopisem, který K.Nagy poté zaslal banskobystrickému biskupu Ferancovi. Odsuzuje v něm postup SNB vůči manifestantům a zvláště postoj některých představitelů katolické církve na Slovensku, kteří se zřekli svých věřících a zcela se identifikovali se zájmy státní moci.

V trestním řízení proti Stanislavu Kopčekovi pro útok na veřejného činitele (§ 155, odst.1 tr.z.) již vyšetřovatel prokuratury Jiří Pivoňka uzavřel vyšetřování a obviněný byl seznámen s jeho výsledky. Dosud nebyl zjištěn příslušník SNB, se kterým měl S.Kopček upadnout na zem a rvát se s ním, jak to tvrdí policejní svědci podporučík Jozef Buček a nadstrážmistr Roman Kuciak. S.Kopček již na počátku svého zadření vznесl návrh, aby byl odborně přezkoumán jeho oděv, zda jsou na něm patrné stopy zápasu či povalování se po zemi - vyšetřovatel však tento důkaz nepřipustil.

Práha 18.5.1988

*

Sdělení č.767 (Zdravotní stav I.Polanského vzbuzuje obavy)

Dvaapadesáti letý Ivan Polanský (viz sdělení č.706 a 748) je již více než šest měsíců držen ve vazbě za vydávání náboženského samizdatu. Generální prokurator ČSSR odpověděl JUDr.Jánovi Čarnogurskému a RNDr.Františku Mikloškovi na jejich podání ve prospěch obžalovaného rozkladem, v němž uvádí, že v průběhu výšetřování byl trestný čin podpory a propagace fašismu (§ 260 tr.z.) překvalifikován na trestný čin podvracení republiky ve větším rozsahu (§ 98, odst.1, 2 b!), a že se v obžalobě vůbec nevyskytuje jména Tiso ani Hlinka, problém klerofašismu pak jen zcela okrajově - námítky stěžovatelů jsou prý proto bezpředmětné. Obžaloba proti I.Polanskému byla již vskutku podána, brzy na to však byla vrácena prokurátorovi: není nám zatím známo, zda ji prokurator vzal zpět nebo zda byla odmítnuta soudem.

I.Polanský, který již kdysi prodělal infarkt, má při užívání léků krevní tlak 120/215. V souvislosti s dlouhodobou vazbou se připojily i další zdravotní komplikace. Jeho žádostem, aby mu bylo pro vážný zdravotní stav přerušeno trestní stíhání nebo aby byl alespoň hospitalizován ve vězeňské nemocnici, nebylo zatím vyhověno.

Nekonečné prodlužování vazby, původní použití "neobhajitelného" paragrafu podpory a propagace fašismu a následná ještě přísnější překvalifikace prozrazuje, že v případě I.Polanského vůbec neběží o spravedlnost, nýbrž o exemplární potlačení nezávislé samizdatové aktivity. I.Polanský je naprosto nevinný a pokud se politická situace nezmění k horšímu, těžko může být někdy odsouzen. Vyšetřovací orgány se však domnívají, že mohou nekonečně protahovat jeho vazbu a že tím mnoho jeho spoluobčanů odradí od toho, aby se chovali jako skuteční, plnoprávní občané. Důrazně upozorňujeme příslušné orgány, že život I.Polanského je vážně ohrožen.

V Praze 18.5.1988

*

Sdělení č.768 (Šikanování aktivistů Společenství přáatel USA)

Dne 13.5.1988 před osmou hodinou ranní přišli do antikvariátu v Gottwaldově, kde je zaměstnán aktivista SPUSA Pavel Jungmann, okresní náčelník StB major Vlastimil Daněk a kapitán Ilja Prusenovský, kteří nedovolili P.Jungmannovi otevřít prodejnu a asi dvě hodiny ho s pominutím zákonom předepsaných formalit vyslýchali na údajnou vyzvědačskou činnost aktivistů SPUSA, zejména Stanislava Devátého, který je prý v této své činnosti řízen pracovníkem amerického velvyslanectví Robertem Normannem. P.Jungmannovi bylo během výslechu různě vyhrožováno, mj.možnosti ztráty zaměstnání, ačkoliv byl nedávno vyhodnocen jako nejlepší pracovník antikvariátu v kraji.

Další aktivista SPUSA, ing.Petr Bartoš z Gottwaldova, byl po několika zadrženích a intervencích StB přinucen vzdát se svého místa referenta na ONV a od února t.r. je zaměstnancem JZD Valašsko, asi 35 km od svého bydliště. Nicméně i tam je vystavován neustálému nátlaku a bylo mu oficiálně sděleno, že další angažování v SPUSA bude pro něj znamenat přefazení na nekvalifikovanou práci, popřípadě i další důsledky.

Také Stanislav Devátý, který se ovšem v očích úřadů provinil nejen členstvím v SPUSA, ale také a především tím, že je mluvčím Charty 77, členem VONS a podílí se na řadě dalších občanských aktivit, je i nadále policejně a administrativně šikanován. Ztratil již zaměstnání a nyní má být připraven i o střechu nad hlavou, když řádná výměna jeho bytu byla zmařena zásahem orgánů, které jinak s bytovou politikou nemají nic společného.

Vlastní problém nespočívá v tom, že by se úřady stavěly vůči SPUSA podezíravě a že by vážně minily své absurdní obvinění z vyzvědačství. Problémem je apriorní a naprosté odmítání jakékoli nezávislé aktivity, ať již politické, občanské, náboženské či dokonce mírové. Dokud bude takové odmítání pokládáno za nedotknutelný ideologický princip, dotud není sebemenší šance na úpravu našich společenských poměrů a jejich stávající krize se bude nadále prohlubovat.

Praha 24.5.1988

*

Sdělení č.769 (Policejní zásahy proti nezávislé výstavě)

Dne 21.5. v poledne se uskutečnila na Střeleckém ostrově v Praze III.výstava pořádaná časopisem Vokno. Z jednání na odboru školství a kultury ONV pro Prahu I, které 18.5. vedli s Františkem Stárkem, předvolaným prostřednictvím VB, vedoucí odboru dr.Karel Šimek a inspektorka kultury Daria Červinková, vyplynulo, že výstava není povolena a nelze ji proto konat. F.Stárek přitom uvedl, že nejde o výstavu v pravém smyslu toho slova, nýbrž jen o to, že si výtvarníci budou vzájemně ukazovat své práce.

Na rozdíl od dvou loňských výstav Vokna byli tentokrát od počátku přítomni příslušníci VB a StB, a to ve větším počtu. Od zahájení výstavy (několik desítek obrazů asi od šesti výtvarníků, návštěvnost cca 250 lidí) naléhali pracovníci odboru kultury ONV na její zakončení pod hrozobou policejního rozhnání. Proto byla výstava po hodině ukončena a odpadla také plánovaná hudební produkce.

Příslušníci SNB v civilu fotografovali a filmovali návštěvníky i výtvarníky. Uniformovaní příslušníci kontrolovali občanské průkazy některých přítomných. Přemyslu Fialkovi a další návštěvnici osvětlili film se záběry z výstavy. Jiřího Gruntoráda odvezli - pod záminkou, že nemá v pořádku občanský průkaz - na odd.SNB v Bartolomějské ulici, kde ho podrobili nezákoně osobní prohlídce a odnali mu mikrokazetu.

K nejzávažnějšímu porušení zákona došlo v případě Davida Vítka, šestnáctiletého studenta střední výtvarné školy, který se výstavy neúčastnil. Na mostě I. máje ho zastavili příslušníci VB, protiprávně zkontovali obsah tašky, v níž měl obrazy, vyhrožovali mu násilím a dali mu na vybranou, zda chce zaplatit pokutu 100,-Kčs nebo být převezen k výslechu do Bartolomějské ulice. David Vítek byl nucen si tento obnos vypůjčit u známých, bydlících v blízkosti; příslušníci VB mu odmítli vydat potvrzení o zaplacení "pokuty". V odpoledních hodinách ho titíž příslušníci ještě třikrát obtěžovali na koncertě skupiny Garáz na Slovanském ostrově; mj.na ně musel dýchat, aby se prý

přesvědčili, zda nepožil alkohol. Při těchto tzv. služebních úkonech mu tykali.

V Praze 24.5.1988

*

Sdělení č.770 (Stanislav Pitaš trestně stíhan)

Vyšetřovatel okresní prokuratury v Náchodě promovaný právník Bohumil Olšar zahájil dne 3.5.1988 trestní stíhání Stanislava Pitaše, nar.12.12.1957, dělníka, bytem Šonov u Broumova č.37. Teprve 17.5. však Stanislavu Pitašovi obvinění sdělil. S.Pitaš byl obвинěn z trestného činu útoku na veřejného činitele podle § 156 odst.2) trestního zákona, jehož se měl dopustit sepsáním a odesláním stížnosti na pracovníka okresního oddělení Státní bezpečnosti v Náchodě Františka Roušara. Podle usnesení ho ve stížnosti hrubým, urážlivým a zasměšňujícím způsobem osočil proto, že tento příslušník v rámci svých služebních povinností proti němu zasahoval a jednal s ním. B.Olšar současně nařídil dne 17.5.1988 domovní prohlídku v rodinném domku Stanislava Pitaše a na jeho pracovišti. Své nařízení zdůvodnil nejen tím, že je podezření, že obviněný píše různé hanopisy i na další osoby, ale také podezřením, že Stanislav Pitaš má "různé protispolečenské tiskoviny a další věci téhož charakteru". S tímto odůvodněním legalizujícím odnětí jakéhokoliv tištěného nebo popsaného papíru, který Státní bezpečnost uzná za "protispolečensky zaměřený" souhlasil také okresní prokurátor JUDr.Josef Mervart. Prohlídku provedli Bohumil Olšar a dále příslušníci SNB pprap.Ludvík Berger, nstržm.Viktor Tuček, por.Jan Nešták a kpt.Jaroslav Kohl. Kromě kopie stížnosti na F.Roušara byly odňaty 102 položky, např.psací stroj, samizdatové publikace Infochi, Strážná věž, JazzStop, Nový brak, Voknoviny, knihy Václava Havla, Vlastimila Třešňáka, Bohumila Hrabala, exilové časopisy Svědectví, Akord, Imprekor, dále různé strojopisy, korespondence, letáček IGF, kalendář Charty 77-Solidarnost, jedna videokazeta, 36 magnetofonových kazet, neexpozované filmy.

Trestní stíhání Stanislava Pitaše je další perzekuci tohoto signatáře Charty 77 a stoupence undergroundu, který byl již v minulosti za svoji činnost pronásledován a vězněn (viz naše sdělení č.492).

V Praze 26.5.1988

Petice za Kamila Petrovického

Krajské prokuratuře v Hradci Králové

Žádost o propuštění z vazby

Dne 17.3.1988 byl zadržen a vzat do vazby Kamil Petrovický, nar.1970, bytem Ustí nad Orlicí, který byl již dříve odsouzen k podmíněnému trestu (29.6.87 Okresním soudem v Hr.Králové §§ 202/1; 156/2 tr.z.) (VONS č.662.) Od tohoto rozsudku byl neustále šikanován Bezpečností, což vyvrcholilo 8.3.88, tohoto dne byl Kamil Petrovický, ostatně jak bylo v poslední době běžné, několikrát v rychlém sledu kontrolován, pokaždé stejným příslušníkem VB, až do té doby, kdy mu odmítl vydat OP s odůvodněním, že se jedná o perzekuci.

Na to reagoval příslušník fyzickým napadením.

Kamil Petrovický byl nucen vyhledat lékařské ošetření a chystal se podat stížnost.

Mezitím byl Bezpečností ovlivňován Milan Pévek, který byl události přítomen, aby se o incidentu nikde nezmíňovali. Devět dní po té (jak bylo uvedeno výše) byl Kamil Petrovický vzat do vazby a obviněn z trestného činu výtržnictví. Jelikož jde o již déle trvající úsilí státních orgánů Kamila Petrovického zastrašit a občanský likvidovat, a vzhledem k tomu, že zadržený dovršil měsíc před touto událostí 18 let, naskytá se otázka, zda Bezpečnost nečekala pouze na jeho zplnoletnění, aby dodala této akci důraznější dopad.

Všechny události kolem Kamila Petrovického jsou exemplárním příkladem stálého útlaku příslušníků hnutí Punk Bezpečnosti a ostatními orgány státní moci.

Vzhledem k uvedeným okolnostem se cítíme být povinni žádat okamžité propuštění

Kamila Petrovického (tč.ve vyšetřovací vazbě v Hradci Králové) na svobodu a bezpodmínečné zastavení trestního stíhání.

V Hradci Králové 8.4.1988

Příloha: 10 podpisových archů s 203 podpisy.

Odesílá a za správnost podpisů ručí Miloš Čihelka, Luční 1013, Jilemnice

Odesláno dne 23.5.1988 krajskému prokurátorovi v Hradci Králové.

Zádost o udělení amnestie

Adresováno prezidentovi republiky

Vážený pane prezidente,
věříme jako křesťané, kteří poznali moc Božího odpuštění, že odpuštění a smíření obnovuje vztahy mezi lidmi i ve společnosti. Proto si dovolujeme zdvořile Vás požádat, abyste udělil amnestii těm, kdo byli odsouzeni či jsou trestně stíháni pro kritiku poměrů ve společnosti a ve státě s použitím §§ 98 (podvracení republiky), 100 (pobrukování), 112 (poškozování zájmů republiky v cizině), 154 odst.2 (slovní útok na veřejný orgán), 156 odst.2 (slovní útok na veřejného činitele), 198 (hanobení národa, rasy a přesvědčení), 202 (výtržnictví) i s použitím dalších §§ trestního zákona. Zároveň Vás prosíme, abyste pokud možno velkoryse zmírnili tresty těm, kdo byli odsouzeni k mnohaletému odňtí svobody za trestné činy proti vlastnictví a za trestný čin vyzvědačství. Zdá se nám, že se u nás trestné činy proti vlastnictví a proti utajovaným skutečnostem souvisejícím s obranou státu trestají krutě ve srovnání s praxí v jiných kulturních národech.

Věříme, že vyhlášení amnestie pro tyto vězně by bylo krokem k napravě některých vážných omylů v hodnocení kritických občanských postojů. Zmírnění mnohaletých trestů za majetkové trestné činy a za vyzvědačství by bylo projevem humánního přístupu k těm, kdo byli podle zákona odsouzeni spravedlivě.

18.4.1988 Následují podpisy 125 občanů

*

Podnět k úpravě čl.32, čl.16 a čl.24 ústavy ČSSR

Ústavnímu výboru Federálního shromáždění
Československé socialistické republiky

Podle čl.28 ústavy "je všem občanům zaručena svoboda projevu ve všech oborech života společnosti, zejména také svoboda slova a tisku. Těchto svobod občané užívají jak v zájmu rozvoje své osobnosti a svého tvůrčího úsilí, tak v uplatňování své aktivní účasti na správě státu a na hospodářské a kulturní výstavbě země. K témuž cíli se zaručuje svoboda shromažďovací a svoboda pouličních průvodů a manifestací".

Doporučujeme v připravovaném textu nové ústavy tento důraz na nepostradatelnost svobody projevu uvést do těsnější souvislosti se svobodou vyznání podle čl.32, aby bylo zřejmé, že i výkon svobody vyznání ve všech oblastech života společnosti je nezbytný pro řádnou správu státu a úspěšnou hospodářskou a kulturní výstavbu země. Navrhujeme proto čl.28 a čl.32 přiřadit k sobě, případně je sloučit, aby nemohlo být pochyb o tom, že svoboda slova a tisku, svoboda shromažďovací, svoboda pouličních průvodů a manifestací, zaručená čl.28 jako součást svobody projevu, je také nedílnou součástí svobody vyznání.

Principu svobody projevu a svobody vyznání protiřečí nynější znění odst.1 čl.16 a odst.3 čl.24 ústavy, neboť "že všech oborů lidské společnosti", které podle čl.28 jsou ve svém úhrnu prostorem k uplatnění svobody projevu, vyděluje oblast vzdělání, výchovy a vyučování. Prokazuje se však, že princip odst.3 čl.24, jednoznačně formulovaný v odst.1 čl.16, podle něhož "veškerá kulturní

politika v Československu, rozvoj vzdělání, výchova a vyučování jsou vedeny v duchu vědeckého světového názoru, marxismu-leninismu", je neudržitelný. Odporuje totiž nejen Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech (čl.18) a Mezinárodnímu paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech (čl.13. odst3), nýbrž i základnímu ústavnímu principu rovnosti občanů. V praxi se pak nezbytně musí uplatňovat jakýsi nevyhlášený dispens od čl.16 odst.1 ústavy, a to nejzřetelněji tam, kde je církvím a náboženským společnostem tolerována výchova, vzdělání a vyučování. Na církevích a náboženských společnostech se nevyžaduje, aby výchovávaly, vyučovaly a vzdělávaly v duchu vědeckého světového názoru, marxismu-leninismu. Obdobně ani v oblasti rodinné výchovy se nevyžaduje důsledné plnění tohoto ústavního principu. Tento stav věcí, kdy výchova vedená v jiném duchu než marxisticko-leninském, tedy protiústavně, musí být více či méně trpěna, svědčí o tom, že požadavek čl.24 odst.3 a čl.16 odst.1 se mijí se skutečností.

Dochází však v praxi i k případům, že v rozporu s čl.20 odst.4, podle něhož "společnost pracujících zajišťuje rovnoprávnost občanů vytvářením stejných možností a stejných příležitostí ve všech oborech života společnosti", pedagogové, kteří nevyznávají marxismus-leninismus, a proto bud nepodepsali povinný učitelský slib zavazující k výchově v duchu marxismu-leninismu, nebo sice podepsali, avšak dále se veřejně hlásí k jinému než marxisticko-leninskému vyznání, jsou z oblasti školství vylučováni (např.k 31.1.1988 byl školskou správou ČNV v Praze 4, kde k vyučování na základních školách bývají připouštěni pracovníci bez pedagogického vzdělání, neboť na obvodě schází více než 400 učitelů, rozvázaný pracovní poměr s Alenou Flášilovou, vysoce kvalifikovanou a velmi kladně pracovně hodnocenou učitelkou na základní škole proto, že odmítla podepsat závazek vyučovat v duchu marxismu-leninismu). Proti této praxi, poškozující jak rozvoj osobnosti postižených občanů, tak hospodářskou a kulturní výstavbu země, se občané mohou hájit jen velmi obtížně a s chabými výsledky, neboť její uplatňovatelé se dovolávají právě čl.24 odst.3 a čl.16 odst.1 ústavy ČSSR.

Navrhujeme proto, aby odst.3 čl.24 a odst.1 čl.16 byly z textu ústavy vypuštěny.

V Praze 17.dubna 1988

(30 podpisů)

*

Dopis J.Urbana L.Štrougalovi

Vážený pane premiére!

V pátek 29.dubna jste ve své řeči na Pražském hradě řekl, že ..."skutečně mravný člověk je nelítostně náročný k sobě samému, aby mohl být tolerantní a spravedlivý k ostatním. Tedy i k těm, kteří rovněž hledají. A jestliže nalezené nabízejí k užitku společnosti a své socialistické vlasti, jsou našimi druhými soudruhy v práci a budování."

Večer toho samého dne mi hlas v telefonu oznámil, že mi zbývají dva měsíce života, protože Pavel Wonka byl první a já mám číslo dvě.

Můj otec leží po těžkém infarktu v kritickém stavu v nemocnici a jeho zastřené vědomí propouští jen výrazy strachu z důstojníků StB, kteří ho v posledních týdnech zastrašovali.

Jsem signatářem Charty 77 právě proto, že hledám a právě proto, že přemýšlím o své vlasti a její společnosti. Otevřeně nesouhlasím s politikou, jejímž jste osmnáct let předsedou vlády. Její důsledky pro československou společnost považuji za krajně znepokojující. Mám zřejmě zcela odlišné představy o tom, co to je socialismus. Doufám, že Vaše slova jsou předznamenáním toho, že v budoucnu bude každý čestný, otevřeně vyjádřený nesouhlas hodný respektu a zamýšlení.

Dnes jsou však ještě nezávisle myslící a jednající občané naší společné vlasti Vám podřízenými státními institucemi kriminalizováni a šikanováni. V posledních měsících naopak vidíme, že došlo k výraznému zhrubnutí používaných metod zastrašování. Stále častěji jsou používány nezákonné postupy, včetně osobních výhružek, únosů a fyzického násilí.

Tento stav je výsledkem celkově laxního postoje vedení státu a KSČ k porušování zákonnosti v oblasti ochrany monopolu moci v posledních desetiletích. Tím, že nezávislé myšlení a jeho představitele stavíte už léta mimo zákon, sami otevříte v krizových momentech cestu nekontrolovatelnému a rozvratnému jednání anonymních skupin v ozbrojených složkách. Zvláště dnes ohrožuje každý nevyšetřený a nepotrestaný protizákonní krok represivního aparátu elementární principy společenského souhlasu, bez kterého jsou Vámi deklarované reformy neprovoditelné. Společnost lze proti její vůli znásilnit, ale ne reformovat.

Pavel Wonka by v lékařské péči na svobodě nezemřel. Proč mu raději nebyla urychleně vyřízena jeho žádost o vystěhování? Státní zaměstnanci, kteří při jeho zdravotním stavu rozhodli o jeho znovuuvěznění, jsou bezprostředně zodpovědní za jeho smrt.

Pplk. StB Kmoch a jeho kolegové, kteří podrobili mého sedmašedesáti letého otce na ruzyňském letišti osobní prohlídce, znemožnili mu odjet na služební cestu do Finska a dvakrát ho potom ještě zcela zbytečně vyslýchali a nutili ke spolupráci, jsou přímo zodpovědní za těžký stres, který vyústil v poškození srdce a mozku.

Budou muset zemřít ještě další lidé, než i k Vašim kolegům a podřízeným pronikne nové myšlení "spravedlnosti a tolerance" z Vašeho projevu?

Prosím Vás proto o život politického vězne Waltera Kanii, který je podle mých informací šest měsíců před ukončením svého jedenáctiletého trestu vystaven stále rostoucímu šikanování ze strany dozorců v NVJ Valdice. Prodělal již ve vazbě dva infarkty a je mu naznačováno, že nepřežije. Je nepochybně va Vaší moci nařídit jeho propuštění ze zdravotních důvodů.

Dále Vás prosím o legislativní iniciativu, která by rychle umožnila vznik a práci nezávislých periodik, jako jsou už dnes Lidové noviny a Infoch. Jinak se v blízké době neodvratně dočkáme nového konfliktu mezi stále odhadlanějším nezávislým svědomím a setrváčností starého myšlení, který nemůže neskončit exemplárními tresty vězení.

Nakonec prosím o zamýšlení, kolik nemocnic by se v Praze dalo postavit za desítky, a možná i stovky milionů, které bude stát přestavba další reprezentační budovy pro Váš úřad v Lichtenštejnském paláci na Kampě? Můj otec musel s těžkým infarktem tři dny čekat, protože po celou tu dobu nebylo ve všech pražských nemocnicích ani jedno volné lůžko na jednotkách intenzívní péče. Je jistě přijemné mít u úřadu přístaviště na Vltavě a uvnitř barevné fontány, ale ve stejně době by Vaši spoluobčané ve stejném městě neměli umírat díky nedostatečné kapacitě zdravotnických zařízení.

Všechny tyto důvody mě vedly k rozhodnutí připojit se druhého května k celosvětové řetězové hladovce za československé politické vězne. Protože hledám a nalezené nabízím k užitku společnosti a své vlasti...

Jan Urban

Thunovská 19

113 00 Praha 1 - Malá Strana

P.S. Ten, kdo mi vyhrožoval smrtí, musí mít zřejmě zajímavé zaměstnání. Moje telefonní číslo totiž není v telefonním seznamu...

Patronát - akce na pomoc politickým vězňům v Polsku a Československu

Zvláštní číslo časopisu Polsko-čs.solidarity "Biuletyn informacyjny" z dubna t.r. je věnováno politickým vězňům v Polsku a Československu. Polsko-čs.solidarita chce založit iniciativu nazvanou Patronát, v časopise je zveřejněn tento apel:

Obracíme se na všechny institucí a lidi dobré vůle v Polsku a Československu, aby se podíleli na akci patronátu nad politickými vězni. Domníváme se, že solidaritu mezi našími národy je třeba budovat na základech obyčejné lidské

solidarity, solidarity s těmi, kteří jsou v nouzi, osamoceni nebo pronásledováni. V čem má spočívat akce Patronát? Navrhujeme, aby nezávislé instituce nebo jednotlivé osoby vzaly pod patronát jednoho konkrétního vězne ze sousední země. Prosíme, aby tento fakt, údaje potřebné pro kontakt a jméno vybraného vězne byly oznámeny našim představitelům. Prosíme také, aby byly označeny údaje určené k zveřejnění.

Patronát nad určitým vězňem by byl čestným zavázáním se k:

- a) informování veřejného mínění o případu tohoto vězne všemi dostupnými způsoby
- b) posílení dopisů vězni pod patronátem, jeho rodině a blízkým (a vybízení dalších osob k posílání dopisů)
- c) v mezech možností zasílání materiální pomoci (balíčků do vězení, balíčků rodině, zvl.v případě rodiny s dětmi)
- d) intervencím ve věci daného vězne u vlády jek, jemě
- e) eventuálnímu pozvání (pokud je to možné) daného vězne nebo členů jeho rodiny

Patronát znamená všechny formy péče a spojení s vězňem a jeho blízkými a spojení s nimi.

Ujímáme se koordinování celé akce v obou zemích. K této koordinaci potřebujeme patřičné informace. Jde o to, aby byli vzati do péče všichni pronásledovaní. V dalších číslech našeho časopisu a ve zvláštních sděleních budeme informovat o osobách, které byly vzaty pod patronát. Nechceme, aby akce Patronát byla činností krátkodobou. Záleží nám na tom, aby znamenala trvalou péči a stálé spojení s lidmi z druhé strany hranič. Obracíme se na všechny s žádostí o pomoc a propagaci naší akce.

13.4.1988 Praha, Varšava, Brno, Vratislav
Polsko-čs.solidarita

Adresy osob koordinujících akci Patronát:

Radosław Gawlik - Wrocław, ul.Serowarska 13/1 tel. 49 38 64

Piotr Niemczyk - Warszawa, ul.G.Bruna 18/1 tel. 25 47 57

Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2, tel. 26 19 573

Petr Pospíchal, Arbesova 6, 638 00 Brno

V časopise jsou dále zveřejněny informace o některých československých politických věznicích a adresy některých čs.věznic.
Uvádíme údaje o politických věznicích v Polsku:(Zkratky viz níže.)

1. Mariusz Bajda, účastník WiP ze Štětína. Zatčen 2.12.87 za odmítnutí vojenské služby.

2. Piotr Bednarz, 21 r., účastník WiP z Gdyně (ul.Mściwoja 9. m.3), svobodný, zatčený 21.10.87, odsouzený 31.12.87 ke třem letům vězení za "trvalé vyhýbání se vojenské službě", § 231 zák. o všeobecné povinnosti obrany PLR. Jeho adresa:A.S., ul.Sobieskiego 90, Wejherowo.

3. Rafael Budzbon, 26 r. účastník WiP z Bydhoště (ul.Gajowa 97/85), svobodný, zatčený 9.3.88, § 231. Adresa: Bydgoszcz.

4. Jacek Borcz, 21 r., účastník WiP z Kołobřehu, 17.11.87 odsouzený ke třem letům vězení za odmítnutí vojenské služby, rozsudek potvrzen nejvyšším soudem. Adresa otce: ul.Złota 1/30, 78-100 Kołobrzeg. Jeho adresa: A.S. ul.Młynska, 75-950 Kożalin.

5. Slawomir Dutkiewicz, 24 r. rolník, účastník WiP z Bydhoště (ul. Walecznych 2/23) zatčený 12.11.87. Od okamžiku zatčení drží hladovku! 4.12.87 ho soud v Bydhošti odsoudil k 2 letům a 3 měsícům vězení za odmítnutí vojenské služby. 29.1.88 nejvyšší soud rozsudek potvrdil. V lednu t.r. byl ve vězení zbit a byl držen ve zvukotěsné celi. Od zatčení ztratil v důsledku hladovky kolem 20 kg váhy. Adresa: Z.K.Bydgoszcz., ul.Wały Jagiellonskie 4.

6. Krzysztof Gotowicki, 24 r., svobodný, účastník WiP z Gdyně (ul. Pułkownika Debka 51/5/8) zatčený 27.12.87 pro § 231 (odmítnutí vojenské služby). 10.2.88

odsouzen ke 3 letům vězení. Adresa: Z.K. Wejherowo.

7. Jan Andrzej Górný, od 13.12.81 se ukrýval a pracoval v podzemí, člen Zemské výkonné komise a předseda regionální výkonné komise Solidarity Slezsko-dombrowské oblasti, zatčený 19.11.87 a obviněný z úmyslného vyhýbání se alimentační povinnosti a prokazování se falešnými dokumenty. (Bývalá žena Górného založila již novou rodinu a nevznáší žádné nároky.) 25.1.88 byl odsouzen na 1,5 roku vězení, rozsudek není pravomocný.

8. Adam Hodysz, 50 r., ženatý, dcera 13 let, kapitán SB (ekvivalent čs.SNB) z Gdańska (ul.Wojska Polskiego 39/62). Zatčen 24.10.84 pro spolupráci s podzemní Solidarietou. Rozsudek první instance - 3 roky vězení - nejvyšší soud zvýšil na 6 let. Byl odsouzen za údajnou korupci. Adresa: Z.K.Barczewo. Jeho spoluodsouzený Piotr Śiedlinski, odsouzený ke 4 rokům vězení, se ukrývá.

9. Oskar Kasperek, účastník WiP z Katovic, 7.8.87 odsouzený k 2 rokům vězení za odmítnutí přísahy (§ 305). Adresa: Z.K.Strzelin.

10. Leszek Klepacki, 31 r. z Krakova, zatčený 15.3.87, odsouzený za vyhýbání se vojenské službě k 2,5 rokům vězení. Adresa: Z.K. Kraków, ul.Montelupich.

11. Kazimierz Krauze, z Krakova, ženatý, 2 děti. Zatčen 6.3.86 a 26.6.86 odsouzen k 5 rokům vězení za sabotáž, která spočívala v tom, že před 13.12.85 přeřezal klinové řemeny v 30 autobusech, což mělo vyvolat stávkovou situaci a ochromit městskou dopravu. Materiální škoda činila 30 000 zł., k ochromení dopravy nedošlo. Adresa manželky: Kraków, ul.Karmelicka 46/9. Je ve vězení v Nowym Sączu.

12. Henryk Piec, 22 r., svobodný. Adresa rodiny: Gdynia, ul.Korzenna 3b/15, odsouzený k 2,5 letům vězení a 400 000 zł.pokuty. Adresa: A.S., ul.Kurkowa 12, Gdańsk.

13. Gabriel Plaminiak, 48 r.; ženatý, 2 děti, (ul.Stopnicka 17/4, Wrocław), aktivista S, člen zemské revizní komise S, zatčený 4.3.87 pod falešnou zámkou krádeže. Je vážně nemocen, A.S. Wrocław, ul.Swiebodzka.

14. Piotr Rożycki, účastník WiP z Bydhoště, zatčený 16.6.87 a odsouzený 15.9.87 na 2,5 roků vězení za odmítnutí vojenské služby. Adresa: Z.K. Potulice, Pawilon 1.

15. Jan Ryl, účastník WiP. Adresa: A.S. Gliwice.

16. Kazimierz Sokołowski, 22 r., účastník WiP z města Gorzów Wielkopolski, zatčený 29.12.87. Odsouzen 25.1.88 na 2,5 roků vězení za odmítnutí vojenské služby. Adresa otce: Bolesław Sokołowski, ul.Widok 9/12, Gorzów Wlkp. Jeho adresa: A.S. Zielona Góra, ul.Łużycka 2.

17. Andrzej Marek Supiński, 26 r., horník z Katovic, zatčený 27.12.87 v Ciechanowie pod fiktivní zámkou chuligánství, těžce zbit na stanici VB. 30.12.87 odsouzen k 50 000 zł.pokuty. Je ve věznici v Płousku.

18. Bogusław Szybalski, 41 r., ženatý, 2 děti. Aktivista S z Elbląga, zatčený 11.7.87 při převážení polygrafického náčiní. 21.12.87 odsouzen na 1,5 roků vězení a 400 000 zł.pokuty.

19. Krysztof Wolf, dělník z Varšavy, aktivista S. 17.9.87 zatčen v Čenstochové. Byl zbit do bezvědomí a obviněn z napadení policisty. 23.12.87 odsouzen na 1 rok vězení a 30 000 zł.pokuty. Adresa: Z.K. Barczewo.

20. Wojciech Woźniak, 19 r. účastník WiP ze Štětína. Zatčen 18.11.87 za odmítnutí vojenské služby. 12.1.88 odsouzen na 2 roky a 3 měsíce vězení. Adresa rodiny: ul.Kaliny 23/24, 71-118 Szczecin. Jeho adresa: Z.K. Gorzów Wlkp., Wawrów, ul.Podmiejska.

21. Piotr Zdrzyniecki, 19 r., účastník WiP z Łodži. 25.11.87 odsouzen ve Štětíne na 1,5 roků vězení. Rozsudek je pravomocný.

22. Roman Zwiercian, 25 r., ukrývající se aktivista Bojující solidarity. 30.3.87 zatčen a obviněn z krádeže automobilu. Adresa: A.S. Gdańsk.

23. Janusz Zgoda - Zgodziński, účastník WiP. Adresa: A.S.Gliwice.

Některé zkratky: WiP - Wolność i Pokój (Svoboda a mír), Z.K. - Zakład Karny (vězení, NVJ), S - Solidarność, A.S. - Arrest Śledcy - vazební věznice

Informace KSČ o nezávislém hnutí

(Text přetiskujeme bez jakýchkoliv úprav)

Vážení soudruzi,

od roku 1967 zejména v souvislosti s komplexní přestavbou naší společnosti, ekonomickou reformou a demokratizací společenského života a v souvislosti s výročími, které připadají na letošní rok, se výrazně aktivizují síly vnitřních i vnějších nepřátel socialismu. Pokoušeji se využít složitosti a problémů, které na této cestě vznikají, aby podkopaly socialistické společenské zřízení v naší vlasti a postavily pracující proti současné politice strany.

Je nezbytné zvýšit aktivitu celé strany, mobilizovat každého komunistu k politickému a ideologickému zápasu. Přestavba a demokratizace, vycházející z leninského pojetí socialismu, neznamenají demobilizaci v ideologickém a politickém boji. Naopak vyžadují zintenzivnění práce celé strany, všech jejích orgánů a organizací, každého komunista. Je povinností stranických orgánů a organizací znát situaci v okruhu své působnosti, náborovou hladinu, znát organizátory nepřátelských akcí a zabránit, aby ovlivňovali veřejné mínění. Je nutno přijímat konkrétní opatření proti nežádoucím vlivům a mobilizovat všechny pozitivní občany naší vlasti k důslednému plnění úkolů, které před nás staví doba.

To vyžaduje organizovaný postup celé strany, zabezpečení informovanosti o situaci od ústředního výboru po základní organizace, ale i tok informací zdola nahoru. Je nezbytné vést aktivní propagandu za přestavbu, za demokratizaci, za marxisticko-leninský výklad naší minulosti, zejména krizových let 1968-69.

Na základě jednání předsednictva ÚV KSČ byla vypracována zásadní informace, s níž je nutno ihned seznámit stranický aktiv a na nejbližší členské schůzi členy a kandidáty strany.

Očekáváme, že stranické orgány a organizace přímo potřebná opatření k zabezpečení úkolů vyplývajících z této situace, že v duchu závěrů 7. a 9.zasedání ÚV KSČ budou v tomto směru rozvíjet účinnou masovou politickou práci.

Pro potřebu referentů, kteří budou seznamovat stranický aktiv a členy strany s informací sekretariátu ÚV KSČ, přikládáme konkrétní údaje o některých nelegálních strukturách protisocialistických sil.

Informace o centrech některých nepřátelských sil

CHARTA - 77 (CH)

Vznikla dnem 1.1.1977 vydáním základního prohlášení (signovala 241 osob), jako odraz nástupu CARTEROVY administrativy USA a její orientace na stabilizaci socialistických států cestou boje za lidská práva. Zaštítila saa Mezinárodním paktem o občanských a politických právech, zveřejněných ve Sbírce zákonů ČSSR č.120/76 a Závěrečným aktem KBSE z Helsinek v roce 1975.

U zrodu CH stáli její první mluvčí Jan PATOČKA, Jiří HÁJEK a Václav HAVEL. Ideovou náplň dával v pozadí bývalý tajemník ÚV KSČ Zdeněk MLYNÁŘ, který se v květnu 1977 vystěhoval do Rakouska a udržuje kontakty s představiteli CH. Tři mluvčí CH se pravidelně jedenkráte za rok střídají. V současné době jsou mluvčími CH Miloš HÁJEK (bývalý ředitel Ústavu dějin socialismu, vyloučen z KSČ, v důchodu), Bohumír JANÁT (doktor filozofie, bývalý vědecký aspirant Psychologického ústavu ČSAV) a Stanislav DEVATÝ (bývalý zaměstnanec JZD AK Služovice).

CH se snaží trvale o svoji legalizaci, k čemuž využívá četné zahraniční kontakty, kdy zástupci CH jsou jako partneři přijímáni různými oficiálními delegacemi, přijíždějícími do ČSSR a současně jsou zástupci CH zváni na různé akce mezinárodního charakteru a velvyslanectví některých západních zemí.

Za dobu existence se k základním signatářům CH připojily další osoby, takže dnes jejich počet přesahuje 1 300. Z nich část zemřela, část odvolala signaci a přibližně 150 se jich vystěhovalo do zahraničí. K tomu je nutno přičíst některé nezveřejněné signatáře CH a další sympatizující osoby. Aktivních organizátorů nepřátelské činnosti je přibližně 100, z toho v Praze asi 60.

Úkolem vzniku CH je mimo jiné spojovat nejrůznější i protichůdné ideové

proudy protisocialistických sil v ČSSR (pravicové oportunisty, vyloučené ze strany, tzv. exkomunisty, ty, kdo se hlásí k sociální demokracii, k trockismu, klerikalizující živly apod.). V posledním období organizátoři CH se orientují na vytváření politické opozice ze sil nejrůznějšího zaměření.

Součástí této taktiky je vytváření tzv. nezávislých struktur, paralelně existujících vedle oficiálních společenských institucí a organizací, do nichž se snaží proniknout nebo je ovlivňovat. K nejvýznamnějším nelegálním strukturám, které CH ovlivňuje, patří Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS), Ekologický výbor, Společnost přátel USA (SPUSA) - nyní Společenství přátel USA (ke změně názvu došlo poté, kdy byla zamítnuta registrace SPUSA a organizátoři se domnívají, že jako Společenství nemusí být registrováni), Síť občanské sebeobrany (SOS) - přejmenovaná na Iniciativu sociální obrany (ISO), Nezávislá mírová skupina, Nezávislé mírové sdružení iniciativy za demilitarizaci a další.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS)

vznikl 24.4.1978 a svoji činnost zajišťuje jako československá liga pro lidská práva a člen Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH), která je nevládní organizací pro OSN a ČSSR se na její činnosti nepodílí. VONS je reprezentován především Petrem UHLEM a Ladislavem LISEM, který byl jako člen VONS dne 18.11.1984 zvolen místopředsedou FIDH; v současné době má VONS 31 členů a 6 členů v zahraničí. Má vybudovány struktury v krajích a jeho činnost je zaměřena na vyhledávání a kritiku případů trestního stíhání osob dle čs.platných zákonů, které se snaží vydávat za politické vězně. Do současné doby vydál od svého vzniku celkem 747 sdělení VONS, ve kterých tendenčně informuje o jednotlivých případech, a napadá orgány činné v trestním řízení.

Iniciativy sociální obrany - ISO

založení má být vyhlášeno v květnu 1988. Má se zabývat mimosoudními případy, zejména v oblasti pracovního práva a správního řízení, s jejich růstem organizátoři kalkulují v souvislosti s přestavbou společnosti a chtějí se tak přiblížit k masám pracujících a postupně proniknout do dělnického prostředí.

Jednou z důležitých forem, kterou v současné době CH volí s cílem proniknout do dělnického prostředí a zvláště mezi mládež a ovlivňovat tak přímo veřejnost, je platforma tzv. FOR CH - 77. Tato má současně sloužit k politizaci CH. Projevem trvalých snah o působení mezi mládeží je i vznik zmíněného Nezávislého mírového sdružení iniciativy za demilitarizaci, jež má organizovat především mládež.

CH již od svého vzniku považuje za hlavní platformu své činnosti vydávání dokumentů CH, zaměřených do různých sfér vnitropolitického života společnosti, ale i k mezinárodním otázkám s cílem zdiskreditovat politiku strany a státu. V poslední době se stále výrazněji orientuje na mládež a podporu církevních aktivit. Všechny dokumenty, stejně jako všechna sdělení VONS jsou zveřejňovány v zahraničí, především rozhlasovými stanicemi Hlas Ameriky, Rádio Svobodná Evropa a BBC. Obsah dokumentů se neustále radikalizuje. Kromě vlastních dokumentů CH, jejichž počet v loňském roce dosáhl 60, je v nepřátelském prostředí v současné době vydáváno přibližně 115 různých titulů samizdatu v počtu od 10 do 300 výtisků. Jejich cílem je přímé působení na veřejnost a proto se snaží zvyšovat počty titulů a jejich tiráž. Nejmasovějším samizdatovým periodikem se mají stát tzv. LIDOVÉ NOVINY, jejich registrace byla zamítnuta a která se pokoušeji dále ilegálně vydávat.

Činnost CH je trvale morálně, materiálně i finančně podporována ze zahraničí. Koordinací finančních podpor se zabývá tzv. FOND CH - 77, obhospodařovaný ve Švédsku čs.emigrantem Františkem JANOUCHEM. Finanční podpory zasílané ze zahraničí jsou legalizovány v řadě případů jako honoráře, za literární tvorbu či jako různé ceny (např.Jana PALACHA, Františka KRIEGRU, Jaroslava SEIFERTA a další).

Jazzová sekce

Vznikla v roce 1970 jako součást zájmové organizace Svazu hudebníků ČSR. Zabývala se organizováním koncertů a Pražských jazzových dnů. Postupně pod vlivem předsedy Karla Šrpa a skupiny, která se kolem něho vytvořila, neoprávně rozšířila činnost na celé území ČSSR. Těžiště aktivity přenesla mimo hudební oblasti do publikační, výstavní a politické činnosti. Většina vydávaných publikací měla protisocialistický charakter se zaměřením především na mladou generaci. Členkou základnu tvořilo 6 - 7 tisíc členů a značné množství příznivců. Prostřednictvím Karla Šrpa se JS stala neoprávně členem Mezinárodní jazzové federace při UNESCO. V roce 1984 byl Svaz hudebníků zrušen, včetně jeho složek. Jazzová sekce však pokračovala v činnosti ilegálně. V rozporu se stanovami sdružovala členy z celé ČSSR a výbor se ziskem rozprodával zájemcům neoprávně vydávané publikace. Karel Šrp a další členové výboru Jazzové sekce svým jednáním naplnili skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného podnikání podle paragrafu 118 tr.zákona. V roce 1987 byli členové výboru odsouzeni městským soudem v Praze pro uvedený trestný čin k podmíněným i nepodmíněným trestům soudem v Praze pro uvedený trestný čin k podmíněným i nepodmíněným trestům odňati svobody. Členové bývalého výboru v úzkékoordinaci s Chartou, VONS a prostřednictvím některých zastupitelských úřadů kapitalistických zemí v Praze i dalších mezinárodních organizací prezentují postup čs.orgánů jako porušování lidských práv a v tomto směru tendenčně zpracovávanými tiskovinami dezorientují bývalou členskou základnu. Po odpypkání trestu se vedení JS sanží pokračovat ve své činnosti, podalo žádost o povolení organizace pod novým názvem UNIJAZZ. Tuto žádost MV ČSR zamítlo.

Nelegální struktury římsko-katolické církve

Začaly se vytvářet z pokynu Vatikánu již po únoru 1948 s cílem organizovat podvratnou činnost, vychovávat a připravovat kádry, které by byly schopny v perspektivě, v níž počítali s likvidací socialismu, obsadit důležité funkce v hierarchistické struktuře řím.-kat.církve. Do současné doby bylo tajně vysvěceno 25 biskupů a 130 kněží, kteří působí v civilních povoláních.

Nelegální skupiny nerozvíjí svou činnost mimo církev, snaží se naopak využívat jejich legálních možností k cílům, které jsou v rozporu s posláním náboženských organizací, naplňovat politickou doktrínu Vatikánu.

V současné době se činnost nelegálních církevních struktur zaměřuje na organizování podvratných akcí nátlakového charakteru při kterých je cílem zneužít náboženského cítění občanů k protisocialistickým vystoupením. Jedná se o různé podpisové akce, zneužívání církevních poutí a dalších kultovních shromáždění, kde se orientují na mládež, snaha koordinovat činnost s CH - 77 a VONS. Součástí je i soustavné předávání tendenčních a pomluvačních informací západním sdělovacím prostředkům.

Na podporu činnosti nelegálních církevních struktur jsou dodávány ze zahraničí značné materiální a finanční prostředky dosahující ročně několika milionů korun.

Tzv. "Memorandum mladých katolíků" mělo v koncepci plánu štvavých vysílačů vyvolat dojem o existenci masového protestu věřící mládeže na Slovensku. Tato akce zkrachovala předčasným zveřejněním uvedeného záměru, k následnému setkání a zpracování Memoranda nedošlo.

"Charta věřících!" byla prezentována kardinálem Tomáškem v 16 požadavcích čs.věřících, kterou předal v roce 1987 představitelům římsko-katolické církve ve Francii a NSR s požadavkem, aby byl v zahraničí zorganizován nátlak na čs.stát.

Rovněž k tzv."Petici moravských katolíků", která obsahuje 31 požadavků, dalo impuls středisko čs.emigrace v Římě již v roce 1986.

V samizdatu nově vyšlo...

5.číslo LN

Květnové Lidové noviny přináší telefonický rozhovor s Andrejem Sacharovem, ve stálé právní rubrice úvahu o chystané novelizaci trestního zákona, článek k 10.výročí založení VONS a zprávu o smrti Pavla Wonky. Dále noviny otiskují zamýšlení Z.Urbánka nad smyslem práce, na dvoustraně materiály k novelizaci zákoniku práce a v zahraniční rubrice mj.články týkající se Polska. V kulturní rubrice čtenář najde recenzi na literární časopis Kmen a ukázku z úvah a poezie Mikuláše Medka. Příloha 5.čísla LN obsahuje úryvek z 1.části a dosud nikde nepublikovanou celou 3.část paměti V.Biláka.

*

Voknoviny č.6, 10 str. A4, náklad 500 ks

Obsahuje kritické a polemické materiály z oblasti hudby, pozvánku na III.výstavu výtvarníků a 3.pokračování cyklu Občan a příslušníci SNB, věnované oprávnění příslušníků požadovat vysvětlení (§19 zák. o SNB)

*

O čs.vězeňství, sborník Charty 77 z r.1987, druhé vydání, věnováno památce Pavla Wonky. 112 stran.

Obsahuje vězeňské dokumenty Charty 77 (č.16 z r.1978 a č.48 z r.1987) a příspěvky P.Uhla, E.Kantúrkové, O.Veverky, J.Šavrdy, J.Wolfa, E.Vacka, V.Havla, L.Marečkové, A.Navrátile, V.Bendy a J.Litomiského.

*

Obsah, duben 1988, 94 str. A4,
přináší mj. stař Miroslava Kusého "Charta 77 a socialistická zákonost, "Glasnost" po slovensky" - odpověď Vladimíra Maňáka na článek bratislavské Pravdy o ekologickém dokumentu NAHLAS a reportáž Hany Ponické "Modina Bratislavu" o zásahu Bezpečnosti proti shromáždění věřících 25.3.1988

*

Obsah, květen 1988, 131 str. A4,
mj. se statí Jana Otavy o květnových stávkách v Polsku "Brána se znou oděla květy", odpověď Ludvíka Vaculíka na anketu časopisu Index on Censorship o cenzuře "Chvála cenzora" a úvahou Evy Kantúrkové "Valivý čas proměn" pro čs.německý sborník k 20.výročí roku 1968

*

Kritický sborník, ročník osmý, sv.1, květen 1988, 113 str. A4,
obsahuje mj.polemickou stař Matěje Linky a Tomáše Svobody "Češi a dějiny Česko-slovenska" a výměnu názorů Petrušku Šustrové a Daniela Bohdana na časopis "Střední Evropa"

*

1.číslo Originálního videojournalu

V květnu bylo v Praze vyrobeno 1.číslo Originálního videojournalu. Obsahuje snímky dokumentující různé sféry života v dnešním Československu. Journal jako celek mírně akcentuje problematiku životního prostředí. V rubrice Malý zpravodaj jsou mj.tyto sekvence: sestřih pontifikální mše zasvěcené Anežce Přemyslovné, pohřeb politického vězně Pavla Wonky, rozloučení s výtvarníkem Liborem Fárou, krátký záznam představení divadelního souboru Alfréd a spol., jubileum katolického kněze Josefa Zvěřiny, setkání amerických senátorů a holandského ministra zahraničí se signatáři Charty 77 atd. Dále journal přináší dokument o "chemické válce" proti polabskému Kolínu, rozhovor s předním čs.ekonomem na téma ekonomie-ekologie, medailonek malíře Františka Foltyňa, záznam z bratislavské manifestace za náboženskou svobodu a lidská práva, a představuje opět brněnskou galerii Drogérie. Přílohu videojournalu tvoří dva krátké ekologické filmy z amatérské dílny Ivana Stříteského.

Krátké zprávy

Tři závažné memoranda českého primase

Kardinál Tomášek, arcibiskup pražský a t.č. jediný řádně úřadující katolický biskup v ČSR, vydal v minulých týdnech tři mimořádně závažné texty, které přesahují rámec vnitrocírkevní problematiky a bezprostředně se dotýkají celkové společenské situace v Československu.

Časově první je Velikonoční poselství duchovním a věřícím všech křesťanských církví a všem lidem dobré vůle v naší zemi. Toto poselství je především výzvou k jednotě, jednotě předznamenané ne triumfalismem, nýbrž pokorným vyznáním historických vin katolické církve. S výslovným odvoláním na ekumenické projevy kardinála Berana na II. vatikánském koncilu vyzývá všechny křesťany a všechny lidi dobré vůle věbec, aby se, zůstávajíce věrní svým tradicím a specifickým duchovním zkušenostem, ve vzájemné úctě zapojili do desetiletého úsilí o duchovní obnovu národa. Oficiální představitelé evangelických církví přijali toto poselství s jistými rozpaky, v mnoha sborech i v celých seniorátech však bylo předčítáno při bohoslužbách a je pokládáno za mimořádně závažný krok k ekumenické spolupráci.

Další dva kardinálové dopisy, symbolicky datované dnem 23.4.1988, tedy svátkem sv. Vojtěcha, spolu navzájem souvisí. První je určen předsedovi vlády Lubomíru Štrougalovi. Připomíná petici více než půl milionu katolíků za obnovení náboženských svobod, připomíná kruté pronásledování a umlčování křesťanů a církve v posledních čtyřiceti letech, připomíná také zásah proti pokojné manifestaci věřících v Bratislavě. Zdůrazňuje, že "katolíci jsou si vědomi svých práv, budou je dále požadovat a jsou odhodlání přinášet oběti." Nicméně žádají-li změnu postoje státu k církvi, žádají-li odluku jako nejvhodnější právní úpravu vzájemných vztahů, nehodlají se ubírat cestou konfrontace, ale cestou dialogu, který státu nabízí a na nějž je "nejvyšší čas". Dialog ovšem předpokládá "vzájemný respekt partnerů a upřímnou vůli dospět k seriózní dohodě". Rozhodně v něm nemohou figurovat lidé, kteří nemají důvěru ani Svatému stolci, ani věřících domácí církve, jako např. členové církevně zakázaného kněžského sdružení Pacem in terris. Naopak kardinál ve svém dopise oznamuje závažný krok, směřující proti snaze státu izolovat hierarchické církevní představitele a nepovolit respektive kriminalizovat jakýkoli organizovaný podíl laiků i řadových duchovních na životě církve a na odpovědnosti za ni. Má-li mít dialog reálnou perspektivu, pak s odvoláním na to, že stát má svobodu pověřovat své experty a úředníky, pověřil i on skupinu expertů z řad kněží i laiků, která bude zkoumat problematiku vztahu státu a církve a která se v budoucnu může jménem domácí církve podílet na jednání se státem.

Třetí kardináldův dopis je adresován všem katolickým věřícím v Československu, zvláště pak signatářům 31 bodové petice za náboženská práva a svobody. Kardinál děkuje všem signatářům petice včetně nekatolíků i nevěřících, kteří ji podpořili. Připomíná, že v minulých desetiletích museli prakticky všichni skuteční křesťané vydat své svědectví Kristovi rozmanitým strádáním a utrpením, často i ztrátou svobody nebo života. Zvláštní vděk vyslovuje těm, kdo nevěřejně pokračují v aktivitě, kterou státní moc zakazuje a která je přitom neodmyslitelnou součástí opravdového křesťanského života. V této souvislosti zdůrazňuje, že je jen jedna Kristova církev a že oddělování "oficiální" a "tajné" církve je pouhá fikce a pomluva.

Kardinál ve svém dopise apeluje na odpovědnost laiků za církev a na jejich povinnost být se proti nespravedlnosti. A zde vyzývá ke kroku, který je sice plně v souladu s křesťanským sociálním učením, který je však natolik radikální, že byl sympatizanty z řad nevěřících označen za katolickou verzi "dvou tisíc slov". Podle kardinála totiž nestačí uplatňovat svá práva vůči světské moci a dožadovat se jich, nýbrž je třeba se jich prakticky ujmít v tom smyslu, že v právním státě je vše, co není výslovně zakázáno zákonem, povoleno. Kardinál vyzývá, abychom se to jako křesťané nebáli uskutečňovat. Rozumíme-li správně jeho poselství, pak je výzvou k aktivnímu uplatňování křesťanských hodnot a k pasívní rezistence vůči všem totalitním nárokům komunistického

státu. Patrně se příliš nemýlím, neboť kardinálův dopis končí slavnostním prohlášením, že nikdo nesmí zůstat bez zastání a že každý, kdo bude nespravedlivě pronásledován v souvislosti s vírou nebo církví, může počítat s kardinálovou ochranou a s pomocí kompetentních odborníků.

21.5.1988

Václav Benda

Dodatečná poznámka:

Náměstek předsedy federální vlády ČSSR Martin Lúčan dne 20.5.1988 v proslovu k nově jmenovaným biskupům (kromě Antonína Lišky, který je t.č. hospitalizován) a skupině kněží - členů Pacem in terris - jménem vlády odmítl nabídku dialogu mezi státem a církví, ostře zaútočil na kardinála Tomáška a jeho dopis premiéru Čtrouhalovi označil za "znaužití zájmů věřících a církvi k politickým cílům", které "vyúsťuje do nátlaku". Negativní stánovisko vlády ke kardinálově nabídce dialogu dále M.Lúčan zdůvodňuje tím, že "aniž bylo vyčkáno odpovědi, byl dopis v rozporu s principy etiky poskytnut ke zveřejnění západním sdělovacím prostředkům jako podklad k novým útokům". K tomu podotýkám, kardinál primas již po léta marně očekává odpověď na kterýkoli ze svých návrhů a podání, které vládní místa ČSSR v rozporu s principy i literou platných zákonů prostě ignorují - teprve tento dopis, zveřejněný ve sdělovacích prostředcích nezávislých na vůli čs. státu, přinutil vládní představiteli k promptní, byť navenek odmítavé reakci.

V.B.

*

Beseda ve Východočeském kraji

Začátkem května se ve východních Čechách konala beseda signatářů a příznivců Charty 77 se signatáři Charty 77 a členy VONS Václavem Malým, Petrem Pospíchalem a Petrem Uhlem. Besedy se zúčastnilo asi 30 převážně mladých lidí z Východočeského kraje. Hovořilo se o posledních měsících života Pavla Wonky, o postavení katolické církve a dalších církví ve státě a společnosti, o významu jednatřicetibodové katolické petice, o problematice vězeňství a o postavení politických vězňů, o práci VONS a o činnosti dalších nezávislých skupin a iniciativ. Obšírně se diskutovalo o problematice nezávislého tisku a to jak semizdatového, tak exilového. Někteří účastníci se zabývali možnostmi účasti mladých lidí z menších měst na práci nezávislých iniciativ. Hosté hovořili také o svých osudech. V besedě, která trvala šest hodin, byla rovněž obsáhle objasněna historie Charty 77 a její role v československé společnosti.

*

Stanislav Devátý versus JZD AK Slušovice

Jak jsem již informovali, Stanislav Devátý, s nímž bylo 29.I.t.r. rozvázáno členství v JZD Slušovice, podal ještě před svým vyloučením z družstva návrh smířčí komisi JZD, aby zrušila příkaz ředitele JZD Slušovice, jímž byl S.Devátý poslán pracovat do Popradu. (Neuposlechnutí tohoto příkazu bylo ostatně hlavním formálním důvodem k vyloučení S.Devátého z JZD.) S.Devátý se nyní domáhá u soudu, aby jeho vyloučení bylo zrušeno. Soudní řízení však bylo přerušeno s tím, že nejprve je třeba, aby smířčí komise JZD Slušovice rozhodla o původním návrhu Stanislava Devátého. Protože však smířčí komise do třiceti dnů o návrhu S.Devátého nerohodla, bude o tomto návrhu rozhodovat místo ní okresní soud v Gottwaldově, který v této věci nařídil první jednání na 27.květen 1988, na 13.hodinu do místnosti č.32/II.patro budovy gottwaldovského okresního soudu. Jednání bylo odročeno s tím, že JZD AK Slušovice je povinno se blíže vyjádřit k "nutné provozní potřebě", zejména k tomu, jak byla řešena, když Stanislav Devátý do Popradu nenastoupil.

*

Pokuty jazzové sekci.

V těchto dnech odesílal finanční odbor obvodního národního výboru v Praze 4 pokuty členům výboru jazzové sekce. Předseda Karel Srp má zaplatit 3000,-Kčs., místopředseda Joska Skalník 1500,- Kčs a tajemník Vladimír Kouřil také 1500,- Kčs. Pokuty byly vyměřeny v době, kdy byli tito členové výboru ve vězení a nejsou blíže zdůvodňovány. K písemnému příkazu je pouze připojen centimetrový ústřízek průklepového papíru, podle kterého se sice členové mohou do tří dnů odvolat, avšak srážky ze mzdy jim budou stejně prováděny. Vskutku originální způsob možnosti odvolání.

Jazzové sekce pokládá tuto akci obvodního národního výboru v Praze 4 jako odvetu za to, že v nedávných dnech umístila na pozemek, kde ONV Praha 4 loni zboural pomník obětem fašismu desku s textem, že zde stával obelisk věnovaný 40.výročí ukončení 2.světové války a 40.výročí vzniku Organizace spojených národů. Deska měla poznámku hanba tomu, kdo obelisk zboural.

Potlačování antifašistické činnosti ze strany ONV v Praze 4 má dlouhou tradici. Kromě zmíněněho zbouraného pomníku v roce 1985 zmařil uspořádání výstavy fotografií z osvobození Prahy sovětskou armádou, a poslanec za tento obvod ve Federálním shromáždění odmítl žádat občanů Prahy 4, aby byl doplněn zákon na ochranu míru z roku 1951. Postup obvodního národního výboru v Praze 4 není rozhodně příspěvkem k chystané schůzce představitelů evropských mírových sil, která má proběhnout ve dnech 14. a 15.května v Benešově u Prahy. Příkaz k pokutám podepsala Žedříška Kurylová, vedoucí finančního odboru.

*

Ing.Čestmír Huňát si stěžuje na postup pracovníků FMV

Ing.Čestmír Huňát podal dne 16.5.1988 u federálního ministerstva vnitra stížnost na kpt.Dvořáčka a jeho spolupracovníky, kteří na něj vykonávají nátlak v souvislosti se získáváním informací o činnosti jazzové sekce a o aktivitě směřující k založení nové organizace, jež by měla na činnost JS navázat. Kpt.Dvořáček věnuje pozornost ing.Huňátovi již od roku 1985, ale v posledních třech měsících se jeho aktivita vystupňovala. On a jeho spolupracovníci se snaží získat informace od ing.Huňáta použitím různých metod - vybízením ke spolupráci i výhrůžkami. Za slib spolupráce jsou mu nabízeny různé výhody včetně krytí případného mimomanželského poměru. Odmítnutí spolupráce či její prozrazení má vést k řadě nepřijemností jako je např.změna podmíněného trestu na trest nepodmíněný. Závěrem stížnosti ing.Čestmír Huňát dodává, že nevykonává žádnou činnost, která by byla v rozporu se zákonem, použité postupy pracovníků FMV vůči němu považuje za neoprávněné a žádá jejich okamžité ukončení.

*

Stížnost Petra Fráni

32 letý Petr Fráňa z Olomouce zaslal GP ČSR stížnost na svévolné jednání nadřízeného pracovníka. P.Fráňa je zaměstnán už 10 let u n.p.Pozemní stavby Olomouce u závodu STM jako "přípravář elektro". V letošním roce obdržel devizový příslib do Jugoslávie. Pro žádost o výjezdní doložku dostal vnitropodnikový formulář, kde se má vyjádřit šest různých složek podniku. Z těchto vyjádření pět bylo kladných, pouze ředitel závodu STM ing.Loščák odmítl kladně se vyjádřit. Při ústním jednání ředitel Loščák řekl, že "cestu ti nepovolím a hotovo. Důvod ti neřeknu". Na otázku P.Fráni, co udělal a proč mu chce ředitel zkazit dovolenou, odpověděl, že si to P.Fráňa nezaslouží. P.Fráňa píše, že na jeho pracovišti je známo, že je členem katolické církve a tedy věřící. Ředitel Petrovi Fráňovi doposud nic nevytknul a dá se usuzovat, že nebyl s jeho prací nespokojen. Počinání ředitele chápe jako protiprávní čin a žádá včasnu nápravu (devizový příslib má omezenou platnost). Ke stížnosti přikládá kopii vnitropodnikového formuláře, obsahující 5 kladných vyjádření a nevyplněnou kolonku pro schválení ředitele.

*

Za uctění památky amerických vojáků

Dne 5.května 1945 osvobodily jednotky 3.americke armády pod vedením generála G.Pattona naše město. Tuto významnou událost z naší historie připomínala pamětní deska v česko-anglické verzi, umístěná na budově MNV.

Tato deska byla odstraněna v letech studené války. V šedesátých letech byla zde umístěna nová, v české verzi. Ta byla znova odstraněna v souvislosti s americkou intervencí ve Vietnamu koncem sedmdesátých let, tedy v době, kdy ve Vietnamu již léta žádný americký voják nebyl. Dnes na jejím místě není nic. Žádný cizí státní příslušník a mnichdy ani náš turista nemá možnost se o této události dozvědět. Nemluvě již o obyvatelích našeho města, kteří vitali v roce 1945 své osvoboditele - jak jim asi musí být.

Američtí vojáci, kteří bojovali proti fašismu, nemohou nést odpovědnost za válku ve Vietnamu, nelze ani srovnávat oficiální politiku USA v té době a dnes. Hovoří se nyní o vytvoření pásma důvěry na styku států s rozdílným společenským zřízením v Evropě. Obnovení a znova instalování desky, připomínající osvobození Klatov americkou armádou by nesporně k vytvoření této důvěry svým dílem přispělo.

Proto žádáme, aby v zájmu této důvěry i v zájmu obyvatel našeho města byla tato pamětní deska znova instalována.

Děkujeme předem za kladný postoj MNV Klatovy.

V Klatovech dne 13.5.1988

Petice s 205 podpisy byla zaslána MNV Klatovy, kopie ČNR

Odesláno dne 24.5.1988

Za podpisy ručí Václav Žufan

Na Plzeňce 4

150 00 Praha 5

*

Walter Kania na svobodě

Signatář Charty 77 Walter Kania, jemuž byl po 11 letech nepřetržitého věznění přerušen trest (zbytek v trvání 6 měsíců má nastoupit 24.5.1989), napsal toto poděkování:

Dovolují si v těchto pro mne nejšťastnějších okamžicích bezprostředně po propuštění z valdického vězení z celého srdce co nejúprimněji poděkovat všem přátelům z Charty 77 i všem dalším, jejichž nesmírné a houževnaté úsilí bylo korunováno mým propuštěním na svobodu.

V Praze dne 27.května 1988

Walter Kania

*

Erich Kukla versus Melantrich a spol.

Dne 2.5.1988 se konalo před obvodním soudem v Praze 1 ústní jednání ve věci Erich Kulka v.nakladatelství Melantrich a spol. o ochranu osobnosti. (O případu jsme již informovali v č.15/1987, 5 a 7/88.). Při tomto jednání byli vyslechnuti všichni žalovaní.

Z výpovědi Josefa Šebesty vyplynulo, že v době napsání a uveřejnění své knihy neměl pro svá pomluvačná tvrzení o Erichu Kulkovi žádné důkazy a že tato tvrzení převzal výlučně z článku Jiřího Bohatky, uveřejněného v Tribuně, ročník 71, č.20. J.Šebesta též uvedl, že "se od března t.r. snažil nalézt a také nalezl v archívu archivní materiál" a založil do spisu "ověřenou výpověď komisaře gestapa Karla Dietricha", podle níž se měl Dietrichovi Erich Kulka nabídnout gestapu jako konfident. Důkaz touto listinou dosud nebyl soudem proveden, takže není zatím jasná otázka její pravosti, datače, atd. Avšak ani tato listina nesvědčí pro pravdivost pomluvačných tvrzení J.Šebesty.

Meditel nakladatelství ing.Jiří Krátký ve své výpovědi mj.potvrdil, že dne 18.4.1988 vydal příkaz ke stažení neprodaných exemplářů knihy Josefa Šebesty "V zemi zaslíben?" z prodejen Melantrichu a dodal: "Jde v zásadě o opatření do skončení sporu, i když po pravdě nevylučuji, že by zbytek knih (783 ks),

s ohledem na pozornost, kterou vyvolala, mohlo být dán do stoupy."

Odpovědná redaktorka nakl.Melantrich (a Šebestovy knihy) dr.Monika Kaslová se ve své výpovědi pokusila zbavit odpovědnosti za vydání předmětné knihy odkazem na skutečnost, že u nakl.Melantrich nastoupila až několik měsíců poté, kdy rukopis knihy byl již odeslán do tiskárny (původně byl redigován Marií Petelovou, která odešla do důchodu), takže "s knihou přišla do styku jen v rámci prováděných korektur", a dále neudržitelným tvrzením, že odpovědnost odpovědné redaktorky se omezuje pouze na "hlediska jazyková a stylistická".

Vzhledem k vydanému příkazu ředitele nakl.Melantrich netrvá právní zástupce E.Kulky dr.Josef Danisz na vydání předběžného opatření.

Jednání bylo odročeno za účelem provedení dalších důkazů navržených jak žalobcem tak žalovanými, na 13.6.1988 v 9,00 hod. do č.dveří 101 v I. patře budovy obvodního soudu pro Prahu 1.

Po skončení jednání byl ještě v budově soudu dotazován právní zástupce E.Kulky dr.Danisz několika Palestinci a Araby, kteří se zúčastnili soudního jednání. Z dotazů bylo patrné, že jsou ovlivněni článkem Svatopluka Dolejše "Nad izraelským terorem proti Palestincům", uveřejněným v Rudém právě dne 31.3.1988. Byli totiž přesvědčeni, že důvodem k podání žaloby E.Kulky byla "pravda, o tom, co se dnes děje na okupovaných palestinských a jiných arabských územích, uvedená v Šebestově knize". Ze v dané žalobě jde o ochranu osobnosti E.Kulky proti hrubé pomluvě, ani přes svou přítomnost v jednací síni nepochopili.

Je politováníhodné, že účast čs.občanů, o něž tu běží, byla mizivá, zatímco Palestinců bylo přítomno asi dvacet. Zvoní snad Bonnova "hrána" jen cti Ericha Kulky?

Dne 5.5.1988 podal dr.Danisz jménem Ericha Kulky i jménem svým šéfredaktorovi Rudého práva žádost o uveřejnění tiskové opravy, v níž se domáhá, aby byla uvedena na pravou míru nepravdivá tvrzení v uvedeném článku Svatopluka Dolejše. Nepravdivá tvrzení jsou dílem faktické, dílem interpretační povahy a opět se dotýkají cti Ericha Kulky a tentokrát i Josefa Danisze. Protože 14.5.1988 marně uplynula lhůta ke zveřejnění tiskové opravy, podal dr.Danisz svým jménem jakož i jménem E.Kulky dne 26.5.1988 obvodnímu soudu pro Prahu 1 žalobu o její uveřejnění.

*

Týdeník Moskovskije novosti

V posledních měsících se jedním z nejcitovanějších pramenů ze Sovětského svazu stal týdeník Moskovskije novosti. Jeho šéfredaktor Jegor Jakovlev projevuje značnou nezávislost na momentálním postoji stranických šéfů a tak se časopis často stává tribunou dosud tabuizovaných témat. Časopis má své vlastní zpravodaje, kteří proto nejsou vázani na zpravodajství tiskových agentur a komentuje všechny podstatné události sovětského společenského života.

Moskovskije novosti vycházejí v rozsahu 16 stran menšího novinového formátu. Jsou vydávány ve čtyřech jazykových verzích, v ruské, německé, anglické a francouzské a v Sovětském svazu je jen zřídkakdy možné sehnat je v běžném prodeji. Mají je však k dispozici diplomati a zahraniční novináři působící v Moskvě, a proto si i přes malé rozšíření zachovávají značný vliv.

Moskovskije novosti je v ruské verzi možno objednat si i v Československu. Formulář, jímž se objednává zahraniční tisk, by měl být k dispozici na každé dodávací poště. Evidenční číslo, které je třeba do objednávky vepsat, je 500 807. Stojí 26,- Kčs. ročně.

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je možné jen s uvedením pramene. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VČNS, petice, otevřené dopisy, fejetony, jakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány přímo pro Infoch.
